

Zapustil je užaloščeno soprogo in tri nepre-skrbljene otroke. Pogreba se je udeležila veli-ka množica znancev, prijateljev in domačih ljudi. Pokojniku blag spomin in pokoj njegovi duši! Preostalim naše iskreno sožalje! — Ob smrti Kreslina moramo pripomniti, da je sedaj umrl tretji gostilničar. Vsako leto je eden izdihnil in sedaj je prišla smrt še na njega. Res čudna so življenjska pota!

Turnišče. Veleposestvo v Beltincih je ponu-dilo naši občini 50 centov semenskega krom-pirja, 1 cent po 60 Din. Sicer smo zelo veseli, da pridejo naši kmetovalci do dobrega semen-skega krompirja, vendar se nam pa zdi ta ce-na semenskega krompirja previsoka, ker se cent krompirja pri naših kmetovalcih doma prodaja po 35 do 40 Din. Radi previsoke cene si marsikateri kmetovalec, da bi zelo rad, ne bo mogel nabaviti semenskega krompirja, ker je med našim ljudstvom res bore malo denarja. — Umrli je pri nas Bakan Jula, po domače: Čižmarova, v visoki starosti in po mučni, štiriletni bolezn. Pokoj njeni duši! — Poštni avtobus je po presledku več dni začel zopet redno voziti. Avtobus ni vozil radi udi-ranja ceste od Genterovcev do Ledave. Sedaj so je cesta nekoliko izboljšala in se je vpostavil redni promet potnikov in pošte, kar nas zelo veseli.

Turnišče. V bližnjih Gomilicah smo imeli na Jožefovo zelo lepo in redko slovesnost. Izvr-šila se je namreč blagoslovitev razpela, ki je bilo postavljeno na novo že lansko leto. Blago-slovitev je izvršil vlč. g. Ivan Jerič, dekan in župnik turniški. — Umrli je pri nas posestnik Horvat Janez v visoki starosti in po daljšem bolehanju. Pokoj njegovi duši, ostalim naše sožalje! — V bližnji Nedelici so pokopali dne 20. t. m. Rozo Stefanec, po domače Bučkašovo. Pokojnica je le nekaj časa bolehal za težko in mučno boleznijo. Zapustila je tri mlade otroke in žalostnega soproga. Pokojnici blag spomin in pokoj njeni duši, preostalim naše iskreno sožalje!

Sobota. Kakor izvemo, je bil g. ing. Lah Jo-žef premeščen od tukajšnjega srezkega cest-nega odbora po službeni potrebi v Ptuj. Nje-gov odhod je presenetil mnoge njegove znance in prijatelje. Bil je splošno priljubljen. Na no-vem mestu mu želimo obilo sreče! — Dne 17.

marca se je vršila ob pol 10. uri v Soboti red-na letna skupščina srezkega odbora Rdečega križa. Skupščina je potekla v najlepšem re-du. — Kakor čujemo, so premešteni iz našega sreza sledeči šolski upravitelji: g. Boko iz Strukovec v Loko, g. Antauer iz Tišine v Treb-nje in g. Filo iz Markovec v Smarjeto ob Pes-nici. K tej vesti pripominjamo: G. Antauer in g. Filo sta velika narodna vzgojitelja in po-bornika združne misli v Slovenski krajini. Oba sta že starejša gospoda. G. Antauer je tu-di znan predavatelj v čebelarški stroki in iz-guba g. Antauerja bi v živo zadela naše če-belarje.

Lipa. Pri nas je priredila odrasla mladina igro. Vse je šlo v najboljšem redu in tudi gle-dalcev je bila polna šolska soba. Sredi igre pa se je nenadoma vnela zavesa od karbidne svetilke. Med gledalci je nastala velika pani-ka. Da se ni vnel oder, se je treba zahvaliti prisotnosti duha enega učitelja, ki je naglo strgal zaveso in je pogasil ogenj. Ljudje so se kmalu pomirili in igra je v najboljšem redu bila odigrana. Odrasli mladini iskreno česti-tamo!

Gomilice. Pokopali smo mlado mater, ki je postala žrtev materinstva. Matjažičeva je za-pustila pet majhnih otrok in šest otrok, ki ga je pokojnica pustila v zibelki, je tudi čez nekaj dni umrl. Pokojnici blag spomin, osta-lim naše sožalje!

Duga ves. Vršila se je razprodaja občestnih murv, ki so jih kupci že skoro vse posekali.

Kakor smo že na tem mestu poročali, se bo vršilo sajenje sadik. Izkopane so že jame za saditev in ta ukrep cestnega odbora moramo res pohvaliti.

Bogojina. Dne 20. t. m. se je vršil živinski in kramarski sejem. Prignane je bilo veliko število živine in prišlo je mnogo kramarjev. Vendar pa sejem ni kazal tiste živahnosti v kupcijah, kakor je to bilo pred leti. Ko bi le bila že skoro končana kriza!

Vojakom novincem!

Fantje! Spet prihaja spomlad in nam naznanja čas slovesa. Kakor meseci hitro so zbežala leta, ko smo se stopivši iz šole začeli vežbati s krampom in ko-so. Zdaj pa nas kliče draga domovina, da se izvežbamo kot vojaki v njeno obrambo. Tovariši! Teško bo slovo od zelenih gričev in dolin lepe Slovenije. Gremo v druge kraje širne naše države, da zadostimo svoji dolžnosti. Fantje! Ko bomo letos odhajali v vojaško službo, ne bomo pijani razgrajali in kleli, ampak z veselim obrazom in lahkim

korakom bomo zapeli pesem radosti in mladosti.

*

Duhovne vaje za mladino.

(Piše fant, ki se jih je udeležil.)

Veliko se je že razpravljalo, govorilo in pisalo od ljudi raznih stanov o hudih časih, v katerih sedaj živimo. Predla-gala so se razna zdravila in vendar je ostalo vse pri starem. Razlog je v tem, ker se ne gre zlu do dna. Misli se samo na telo, na dušo pa se navadno pozab-lju. Ozdravljenje, in sicer pravo ozdrav-

Kruh, ki se drži leta dolgo.

Pred letom 1729 se niso poznali v Evropi drevesa z imenom sago. Imenovanega leta so prinesli sago-seme na Angleško. 11 let po-zneje so dobili sago Francozi. Leta 1744 so ga začeli rabiti v Nem-čiji. Sago drevo je do-ma v Indiji, na Novi Gvineji, po južnih oto-kih Azije ter spada k družini palm. Iz veli-kega sago drevesa pridobijo domačini do 300 kg sago moke. In-dijci živahno trgujejo s kruhom iz sago mo-ke. Tak kruh poseda izredno lastnost, da se ga ni prime plesnoba, in je užiten celo še po preteku nekaj let. — Predno je mogoče jesti star sago kruh, ga je

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Oblast je očitvidno dražila kmečko potrpežljivost do skrajne meje in radi tega je došlo do uporov, ka-kor bomo čuli v naslednjem.

Na župana v Sromljah ter v Artičah se je obrnila razkuževalna komisija parkrat, naj razglasita pri cerkvi, da bo ta in ta dan poduk o trtni uši in nato pregled od škodljivca napadenih vinogradov. Župana se nista zmenila za naznanila komisije, ki se je obr-nila na glavarstvo v Brežice, naj ono pritisne na oba občinska predstojnika, da se ukloneta pozivu. Tudi dopis in grožnja glavarstva sta zavrgla oba možakarja, nakar sta bila enostavno odstavljena.

Vrhovni vodja komisije Hansel je zopet nekega dne pregledoval, koliko in kje so opravili podrejeni mu oddelki zatiranje uši. Ob tej priliki se je mudil tudi v Pišecah. Ljudje so že očitno godrnjali zoper po-

12 stopanje razkuževalcev in so letele pikre opazke in grožnje iz raznih ust tudi na račun glavnega komi-sarja Hansla.

Neža Šumak, soseda Jurja Veršeca, je bila pri pogledu na Hansla tolikanj razljutena, da mu je oči-tala vpričo zbrane razkuževalne komisije, da po-tepuhi pri komisiji sami raznašajo ušivi mrčes in da je on Hansel ušivec vseh ušivcev! Bable je tako raz-sajalo z vsemi mogočimi psovki nad gospodo in težaki, da se nobeden ni upal lotiti ženščeta dejansko. Pozneje jo je ovadil Hansel oblasti. Sodišče ji je pri-sodilo šest mesecev zapora. Po posredovanju pišeč-kega barona Moscona ji je bila kazen znižana na tri mesece.

Iz Sromelj so bili trije zmerjači obsojeni na osem mesecev, a tudi te je pozneje pomilostil cesar na dva meseca.

Staremu Lapuhu na Sromljah, Vinkovemu očetu, so posekali razkuževalci celi vinograd, katerega je posedal pri Sv. Jakobu v pišečki župniji. Nasilno in brezobzirno postopanje ušivcev je starega tako silo-vito razburilo, da ga je oplazila smrtna kap pri po-gledu na opustošenje.

ljenje more priti edino iz duše. V to svrhu je toplo priporočati duhovne vaje, ki se vršijo in se bodo vse leto vršile v Domu Srca Jezusovega v Mariboru (pri gg. pp. jezuitih). Pojdi in udeleži se tudi ti te duševne obnovitve! Veliko lažje boš potem premagal hude in resne čase, v katerih živimo. In če se ti bo mogoče mnogo zjelo, dati tam 100 Din za tri dni za stanovanje in hrano in vso oskrbo, ti moram reči, da ni preveč. Meni, ki si denar težko zaslužim, ni bilo žal teh 100 dinarjev, ki sem jih potrošil pri duhovnih vajah. Poguma je treba in volje, pa gre vse! Fantje, obnovite si duha in srce!

*

Zgornja Poljskava. Včasih si katero na našem odru zaigramo. V mesecu februarju so se naši cerkveni pevci spel izkazali. Privedili so »Kovača in njegovega študenta«; prav lepo je bilo. V nedeljo dne 31. marca bo pa spet nekaj, kar še tudi drugim sosedom povemo. To pot vprizorijo dekleta našega izobraževalnega društva »Skala« našim dobrim mamicam »Materinski dan«. Vprizorili bodo dve lepi igri: »Za srečo« in »Nevesta iz Amerike«. Sodeluje pevski in tamburaški zbor. Matere, dekleta in vsi prijatelji poštene mladine in lepe igre, pridite ta dan ob treh popoldan po večernicah na Zgornjo Polskavo v Društveni dom pri g. Rečniku. Ne bom vam žal!

3v. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu vprizori v nedeljo dne 31. marca v dvorani Narodnega doma misterij »Slehernik« ob treh popoldne. Pred in po igri pevske točke. Društvo vlnudno vabi k obilni udeležbi!

Stari trg pri Slovenjgradcu. V proslavo svetega leta vprizorimo v novi župnijski dvorani v Starem trgu pri Slovenjgradcu »Pasijon« ali »Trpljenje in smrt Jezusa Kristusaa«. Predstave bodo: v nedeljo dne 31. marca, ob 3. uri popoldne, za Stari trg; v soboto dne 6. aprila, ob 8. uri zvečer, za mesto Slovenjgradec; v nedeljo dne 7. aprila, ob 3. uri popoldne, za okolico; v torek dne 9. aprila, ob 2. uri popoldne za šolsko mladino. Začetek vsikdar točno ob napovedani uri. Ker je del čistega dobička namenjen za evharistični kongres v Ljubljani,

ni, pridite in posetite to res lepo odersko delo v najboljnejšem številu!

Štrigova pri Ljutomeru. Na praznik sv. Jožefa je napravilo izobraževalno društvo »Lipa« v Sv. Boifenu pri Središču izlet v Štrigovo, kjer je vprizorilo v šolski zgradbi preselljivo Fungarjevo igro »Veriga«. Prispel je tudi moški pevski zbor, ki je med omenjeno igro izvajal krasne narodne pesmi. Igra, ki je bila zelo številno obiskana, se je prav dobro obnesla, da ni bilo ploskanju gledalcev in poslušalcev kraja. Izletnikom, našim sosedom, hodi tem potom izrečena prisrčna zahvala!

Naročajte naše liste, ki jih tiska Tiskarna sv. Cirila:

»Slovenski gospodar«
»Naš dom«
»Nedelja«
»Glasnik presvetega Srca Jezusovega«
»Rafael«.

Kaj bo z našim vinom?

Te dni se je vršil zanimiv boj med Vinarskim društvom in nekim dopisnikom »Večernika« v Mariboru v zadevi banaškega in našega vina. Dopisnik je očital v članku »Resna beseda o uvozu banatskih in dalmatinskih vin«, da je samo v januarju in februarju se uvozilo v Maribor 60.000 hl banačana ter dalmatinca. Vinarsko društvo pa ugotavlja, da se je lani celo popilo v Mariboru samo 14.850 hl vina. Ako bi ta vest odgovarjala resnici, bi moral vsak tukajšnji državljan izpiti v dveh mesecih 200 l vina, dočim je res, da pride letno le okrog 42 l na osebo.

V tej debati smo izvedeli še nekaj drugega. Vinarsko društvo se je sicer obrnilo na banovino za zaščito pred takim uvozom banaških in dalmatinskih vin, da pa je prejelo odgovor, da so vina gotovo pristna, ker se ne splača ponarezati vina s ceno 2 Din za liter in da je kontrola stroga, poleg tega pa da stojita kmetijsko kakor tudi trgovsko ministrstvo strogo na stališču, da se ne sme ovirati legalna vinska trgovina.

Zanimiv je poziv, da si naj vinogradniki sami pomagajo! Vedno in povsod se piše, kako se želi pomagati kmetu, ki je gospodarsko na robu propada. A zadnjč smo prejeli tolmačenje glede znižanja zemljarine, da to za — slovenske vinograde ne velja! Sedaj prejemo obvestilo, da si naj sami pomagamo glede preprečenja uvoza banačana in dalmatinca.

Kako bo ta samopomoč izgledala, vidimo iz tega, da se v Mariboru vedno bolj razvijajo dalmatinske kleti in gostilne. Ti dve leti, ko je bilo našega vina malo, res niso naši vinogradniki mislili na to, kako bi ga prodali. Je šlo. Osvojili so si trg nazaj. Sedaj se naše vino zopet odrija in treba bo res vse storiti, da bo v jeseni naš vinogradnik lahko prodal svoje vino. Na poziv banovine, ki ima dolžnost skrbeti tudi za procvit kmeta-vinogradnika na Štajerskem, si bomo morali sami pomagati.

Kmetje, ki prihajate v mesto, zahtevajte v gostilnah, če kaj pijete, samo štajersko vino! Gostilne, ki nočejo točiti štajerskih vin, si zapomnite! Okleinite se vinarskega združništva! Vodi te po svojih zaupnikih kontrolo, kdo uvaža in koliko uvaža katera vinska trgovina tega vina v naše kraje! Vemo, da se je to vprašanje sprožilo sedaj za časa volitev in da bo deževalo obljub; vemo pa tudi, da drži le navodilo banovine kot edino resnično: da si naj pomagamo sami! »Slovenski gospodar« bo prinašal v tem oziru še nadaljnja poročila, da vas bo obveščal o tem važnem gospodarskem vprašanju naših vinogradnikov in viničarjev. Naši vinogradi ne smejo propasti!

Pri železnicah težkočah, izgubljenem toku, zagatenju, napetosti, zgač, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bluvanju povzročita 1—2 čaši naravne »Franz Josefove« vode temeljito iztrebljenje prebavit. Mnenja bolnišnic izprčujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija ta voda. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Na pogreb prve smrtne žrtve zatiralcev trtne uši je prišel tudi Lapuhov edinec Vinko. Po dolgem času zopet pod domačo streho je zvedel, da mu je tudi mačeha pod grudo in da je on kot edini sin rajnega dedič Lapuhovine.

Pogreb starega Lapuha se je vršil pod očitimi znaki, da že vre v priprostem narodu in je treba pognati v smodnišnico ljudske nevolje iskro, pa bodo zleteli vsi oblastni predpisi v zrak in narod bo segel po samopomoči.

Ko je zagledal od glavarstva radi neposlušnosti odstavljene sromeljski župan Vinka, od katerega se je že toliko govorilo po fari na dobro in slabo plat, mu je nekaj v notranjosti pošepnilo: Ta bo strl ušivi oblastni kači glavo. Za njim bodo drli kmetje in napodili s silo razkuževalno svojati!

Župnik je sklenil ob odprtem grobu starega Lapuha pogrebne molitve in menil mirno ter dobrohotno ob koncu, naj se lepo razidejo, ker napram oblastni sili je kmet bre. pravega odpora ter moči. Duhovnikov opomin k pameti ter miru je dosegel ravno nasprotno! Številni pogrebci niso krenili vsak na svoj dom. Brez posebnega poziva so zavili v krčmo,

kjer jim je tolmačil župan, da je prekoračilo nasilje gosposke že vse meje kmečke potrpežljivosti. Vse dosedanje mile prošnje vinogradnikov, naj nehajo z izsekavanjem trte, so bile bob ob steno. Lopovski ušivci so pri mastnih plačah tako drzni, da uničujejo vinograde tik pred trgatvijo in je steklo na stotine veder vinskega mošta z goric v grabe! Če bo gledal kmet mirno prekrižanih rok, kako mu uničuje gospod slednji vir dohodka, ga bodo slekli do golega in zahtevali od njega, da mora živ v grob! Njega so odstavili kot župana, ker drži s sorojaki. Lapuha so že nagnali v smrt, drugi so po zaporih in ušivci ne bodo nehali s hudičevim oljem, dokler bo še lukal kak trs iznad zemlje! Boste videli, kako bo pobrala cela komisija s svojimi skupinami ter oddelki šila ter kopita, če bo zadela enkrat na neustrašeno kmečko pest. Na Sromlje se še Hansel ni upal z vražjim oljem, v Artiče tudi ne, ko ve, da smo mi gorjanci bolj trd oreh nego so dolanci! Treba našuntati v skupnost še Pišečane, Brežičane ter Bizeljčane in oteti bodo pred iztrebljenjem vinogradi, kolikor jih še niso uničile ušive komisije. Glas o skupnem nastopu gorenjcev in dolancev bo ponesel med ljudi Lapuhov Vinko, katerega itak

treba razmočiti poprej v vodi. S soljo in z raznimi dišavami je sago kruh posebnost za zajutrek. Še v prejšnjem stoletju so prejemale angleški ter holandski vojaki in mornarji sago kruh.

Najzanesljivejši prerok potresnih sunkov

ni kak aparat, ampak neke vrste som, ki živi v japonskih morjih. Japonski učenjaki so dognali s pomočjo opazovanja, da prerokuje ta riba v obsegu 2000 km nekaj ur pred izbruhom potresa njegov pojav z vso sigurnostjo na ta način, da priplava iz globin na površje in preplašeno šviga ter bega sem ter tja po vodni gladini in razodeva različno strah.